

נחשף בוועדה המשותפת: למעלה מ-10% מהפיגועים בשנה האחרונה בוצעו בידי בעלי מעמד מכוח איחוד משפחות

יו"ר הוועדה, ח"כ דיכטר: "הנתון מחייב מחשבה" • ח"כ סעדי: "29 מהמפגעים הם במעמד זה בשל סיפוח מזרח ירושלים ולא בשל איחוד משפחות אמיתי"

1 ביוני 2016, כ"ד באייר תשע"ו, בשעה 15:30

הוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת הפנים והגנת הסביבה, בראשות ח"כ אבי דיכטר (ליכוד), המליצה היום (ד') למליאת הכנסת להאריך בשנה נוספת את תוקפו של חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה). הוועדה החליטה על כך, ברוב קולות, תוך שהיא גם קובעת כי בחצי השנה הקרובה תקיים דיונים על מנת לבחון את השפעת החוק על קבוצות אוכלוסייה מסוימות, ולהציע תיקונים עתידיים בו.

רקע:

החוק נחקק בשנת 2003, בימי האינתיפאדה השנייה, ונקבעו בו הוראות המגבילות את שר הפנים במתן אזרחות ורישיונות לשיבה בישראל במקרים של איחוד משפחות, וכן מגבלות על מתן היתרי שהייה בישראל במקרים של איחוד משפחות והיתרים הניתנים בסמכות המפקד הצבאי.

בחוק נקבע מנגנון המאפשר את הארכת תוקפו של החוק בצו של הממשלה, באישור הכנסת, לתקופה שלא תעלה על שנה. מאז שנת 2004 ועד לשנת 2015 נדונו בקשות הממשלה להארכת תוקפו של החוק בפני מליאת הכנסת בלבד, ובסיום הדיון הצביעה המליאה על הארכת תוקפו של החוק.

במחצית שנת 2015, על מנת לאפשר קיום דיון מעמיק יותר בבקשת הממשלה להארכת תוקפו של החוק, החליטה ועדת הכנסת, כי בטרם יבוא הצו לאישור מליאת הכנסת, תדון בו ועדה משותפת לוועדת החוץ והביטחון ולוועדת הפנים והגנת הסביבה, שתגיש המלצותיה למליאת הכנסת. הדיון היום היה הפעם הראשונה בה התקיים דיון מעמיק שכזה.

הדיון הסוער התחיל בסקירת המצב הקיים והנתונים ע"י נציגת רשות האוכלוסין, עו"ד נועם כהאן, ונציג מתאם פעולות הממשלה בשטחים, אל"מ שרון ביטון. עו"ד כהאן אמרה כי בישראל כיום נמצאים כ-12,500 איש בשלבים השונים של הליכי איחוד משפחות. עוד סיפרה כי, כמתחייב בחוק, הרשות מפעילה ועדה הומניטרית, המתכנסת אחת לחודש לבחון בקשות להיתרים, ושר הפנים בוחן אפשרות להאריך את תוקפם של ההיתרים אשר מנפקת הוועדה משנה לשנתיים, כחלק מבחינה של שורת הקלות בנושא.

נציג השב"כ הציג בפני חברי הוועדה את עמדת הארגון כי אוכלוסיית מבקשי איחוד משפחות, מהווה אוכלוסיית סיכון, במיוחד לאחר קבלת ההיתר, בשל האפשרות להסתייע בה לביצוע פיגועי טרור ופעילות ריגול, נוכח נגישותם העדיפה ליעדים בישראל וחופש התנועה ממנו הם נהנים.

מנתוני השב"כ עולה כי בין השנים 2001-2016 נמנו 104 מעורבים בפעילות טרור מקרב אוכלוסיית מקבלי המעמד בישראל מכוח איחוד משפחות ובני משפחותיהם. מתוכם 17 קיבלו את מעמד מכוח נישואין לבני זוג ישראלים, ו-87 בני משפחה של בעלי מעמד מכוח איחוד משפחות.

עוד עולה מנתוני השב"כ כי בשנת 2015 וראשית 2016, במסגרת ההסלמה הביטחונית האחרונה, חלה עלייה משמעותית במעורבותם בטרור של בני משפחה של בעלי מעמד מכוח איחוד משפחות. עד כה נמנו 30 מעורבים בפעילות טרור, המהווים 73% מכלל המפגעים בעלי תיעוד ישראלי. לשאלת חברי הוועדה השיב נציג השב"כ כי בתקופה זו בוצעו 237 פיגועים חמורים וניסיונות לפיגועים חמורים.

עוה"ד עדי לוסיגמן ובנימין אחסתיבה, מהמוקד להגנת הפרט ביקשו מחברי הוועדה לשים לב לכך שרובם המכריע של בעלי המעמד מכוח איחוד משפחות הם למעשה ילדים אשר נולדו בישראל, למצב זה, למשל במזרח ירושלים. "מה שאתם אומרים זה שאנחנו נאסור או נקשה על הליכי איחוד משפחות, בגלל שחלילה בעתיד ייוולדו להם ילדים, ואולי אחד מהם יהיה בעתיד מעורב בפעילות טרור".

עו"ד טל חסין, האגודה לזכויות האזרח: "קיים כאן מנגנון חקיקה ייחודי שלא קיים בשום הוראת שעה אחרת. הוראת השעה כבר מזמן אינה הוראת שעה, אך הדבר לא נעשה בחקיקה כי הממשלה מבינה את הקושי בדברים. זה הליך לא תקין, אשר פוגע בעשרות אלפי גברים נשים וילדים שכל חטאם הוא היותם פלסטינים ובשל כך מסומנים כסיכון בטחוני".

ח"כ אחמד טיבי (הרשימה המשותפת): "אף אחד לא טוען שהמבקשים עצמם היו מעורבים בפעילות לפגיעה בטחון המדינה. אף לא מקרה אחד. איך טיעון השב"כ שונה מהגישה של סמוטריץ'? הבנים שנולדים עלולים להחזיק רובה ולעשות פיגוע? הטיעון הזה מוכיח כמה לחוק הזה אין בו שום שיקול בטחוני, אלא בא רק כי אתם רואים בסיפור אהבה של זוג פלסטיני כמזימה נגד בטחון המדינה".

ח"כ ענת ברקו (ליכוד): "זכותם של אזרחי ישראל לביטחון ולחיים בביטחון. לא מדובר כאן בהחלטה שרירותית והמקרים מדברים בעד עצמם. אנחנו בעד סיפורי אהבה, אך אם כולם טוענים לאפרטהייד, מדוע הם רוצים להעביר את מרכז חייהם לפה?! מדובר באנשים שמרכז חייהם ומשפחתם נמצאים מחוץ לישראל וקל להשפיע עליהם, ואין להם שום זיקה אמיתית ומחויבות למדינה".

ח"כ תמר זנדברג (מר"צ): "בסוף יש כאן ילדים ישראלים, שנולדו לתוך המצב הזה. כל הקבוצה נחשדת מטעמים גזעניים בלבד, והטיעון הביטחוני לא מתקרב להצדיק כזה עוול קולקטיבי וממושך. גם אם נחליט לאשר את הוראת השעה, צריך להחריג את נושא הילדים ולקבוע לו מדיניות מיוחדת, וכן צריך גם להגיע לפתרון נושא תקנות הבריאות כתנאי לאישור".

ח"כ אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת): "זה אחד החוקים הגזעניים ביותר שהכנסת הזו חוקקה. 4 שופטי בג"ץ קבעו שהוא לא חוקתי, ואף הקול המכריע בחר לתמוך רק כי זה לשנה בלבד. הגיע העת למחוק את החוק והכתם השחור הזה מספר החוקים. אפילו מקרה אחד של פגיעה בחפים מפשע זה עולם ומלואו, אבל 104 מקרים ב-16 שנים זה פרומיל, ומתוך ה-30, 29 הם במעמד זה בגלל החוק של סיפוח ירושלים ולא באמת מאיחוד משפחות".

ח"כ נחמן שי (המחנה הציוני): "לא התרשמתי מהסברי השב"כ מה הסיכון המיוחד בקבוצה זו, והיתרון במהלך של הארכת החוק, והוועדה צריכה לקיים ישיבת המשך ולרדת לעומק הדברים. כמו כן, הוועדה ההומניטרית הקיימת חייבת לאמץ גישה הומניטרית ולזכור שמדובר בבני אדם, מתוך הנחת יסוד שהם אנשים טובים".

ח"כ מרב מיכאלי (המחנה הציוני): "הוועדה הזו קמה, בכוונה אמיתית, גם של מי שמתייחס לחוק כרע הכרחי, שלפחות לא יועבר כל שנה מבלי לראות איך אפשר לשפר ולייעל אותו קצת. ברור ממה ששמענו שיש כאן צורך בתיקונים הומניטריים, לטובת כולנו".

ח"כ מוטי יוגב (הבית היהודי): "הצלת חיים היא ערך עליון ובמקום שבו יש סיכון חיים,

היא מגבילה גם את הפרט. יחד עם זאת, אני מסכים עם חבריי, ויש מקום שנאריך את תוקף החוק, ובכפוף לכך שנמצא נקודות זמן לתקן את אותם תיקונים הומניטריים"

יו"ר הוועדה, ח"כ דיכטר סיכם את הדיון ואמר: "אני מאוד מודאג מהנתון שהוצג כאן, שלמעלה מ-10 אחוז מהמחבלים בשנה האחרונה הם מהקבוצה שבה אנו עוסקים. נתון זה של 30 מ-237 הוא נתון שצריך הדאיג אותנו, כי החוק התחיל להתגלגל בגלל הסיבות האלה, וזה דורש העמקה ומחשבה לגבי האוכלוסיות שצריכות להדאיג אותנו"

"יחד עם זאת, עלו כאן גם שתי קבוצות אוכלוסייה המחייבות אותנו כמערכת לתת עליהן את הדעת – האוכלוסייה המבוגרת, בני ה-60 ומעלה, ואוכלוסיית הקטינים שבין הגילאים 14-18".

"לא אפשרי ולא נכון לקיים דיון בנושאים אלה רק בפעם בשנה, ולכן אבקש כי הוועדה תצביע להמליץ למליאת הכנסת על הארכת תוקף הוראת השעה בשנה, ויחד עם זאת לקיים בחצי השנה הקרובה דיונים בסוגיות שעלו, כמו גם כדי לעקוב אחר ההתפתחויות בתחום, וביניהן, למשל, כניסתן לתוקף של תקנות הבריאות".

כאמור, ברוב דעות, אישרה הוועדה את הצעתו של ח"כ דיכטר, והמליצה למליאת הכנסת להאריך את תוקף החוק בשנה נוספת.

עדכונים נוספים בעמוד [הפייסבוק והטוויטר](#) של הכנסת

יצירת קשר